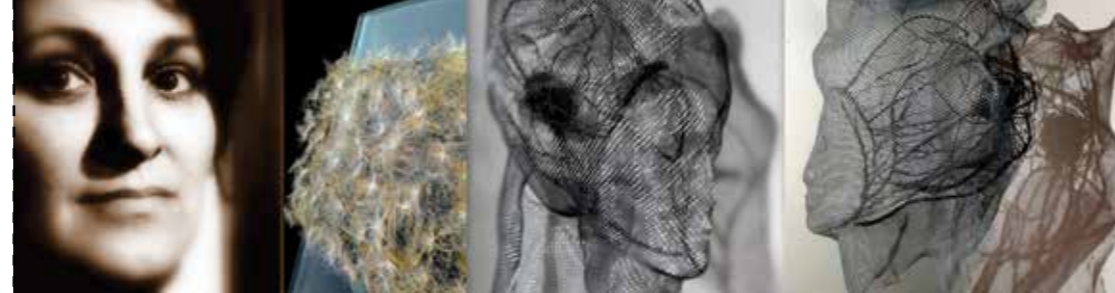

FRA DIDAKOV SAN, 2022. aluminijska mreža, ovčja vuna, osušeni cvjetovi lavande, kadulje, smilja, masline, lovora i bršljana slova ispletena od niti sirove vune, 70 x 50 x 3,5 cm

mh Ogranak Matice hrvatske u Čitluku

Dijana Iva Sesartić

Rođena je u Zagrebu 1966. godine, gdje je završila osnovnu i srednju školu. Studirala je na Akademiji likovnih umjetnosti u Sarajevu, u klasi profesora Alije Kučukalića, Ivica Hižara, profesorice Metke Kraigher Hozo, Ante Jurića, profesorice Nade Pivac, zatim na Akademiji likovnih umjetnosti u Pragu, Čehoslovačka, u klasi studija figurativnog kiparstva, te na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu gdje su joj učitelji bili vrsni suvremeni kipari; prof. Marija Ujević, prof. Krno Bošnjak, prof. Stanko Jančić, prof. Ive Šimat Banov, prof. Ante Kuduz i drugi. Diplomirala je kiparstvo na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu u klasi prof. Stanka Jančića. Studijski je boravila u Stuttgartu, Rimu i Firenzi. Odmah nakon studija posvećuje se samostalnom rad u kiparskom ateljeu i nastavlja graditi opus kiparskih portreta. U dvadeset godina rada ostvarila je preko sto dvadeset kiparskih portreta svojih suvremenika kao i važnih osoba iz povijesti hrvatskog naroda. Prvi javni spomenici upravo su biste i poprsja. Paralelno stvara opus posvećen figuraciji te ga godinama nadopunjujući izlaže i publicira u raznim kiparskim materijalima; kamen, bronca, metal, drvo. Jedan se opus izdvaja tematikom sakralnog i kršćanskog nadahnuća, drugi stremljenjem apstraktnim idejama zaokupljen istraživanju odnosa prirodnih materijala; vosak, vuna, papir, osušene grane, plodovi, listovi autohtonih biljaka, te metalne mreže, staklo, metalne vune i drugo. Zadnjih godina stvara i istražuje u tehnici Land art. Autorica je niza skulptura u javnim prostorima u Hrvatskoj i inozemstvu od kojih su neki:

Andeo Rafael – Vranjic, Solin / Sv. Nikola – Sućuraj, otok Hvar / Poprsje nadbiskupa Frane Franića – Domus Croata Ivan Merz, Rim; Kaštela / Bista Marka Marulića, Gradska knjižnica Marka Marulića, Split / Plaketa Fabjan Kaliterna, Muzej sporta Split / Portal crkve Gospe Lurdske, Bijeli Vir, Metković / Spomenik "I u mom gradu Vukovar svijetli", Split / Spomenik p. Filipu Kaušiću, Celindof, Austrija / Spomenik Poprsje Nadbiskupa Frane Franića, Domus Croata Ivan Mertz, Rim / Spomenik Fakulteta filozofije i religioznih znanosti, Jordano-
vac, Zagreb / Bista p. Filipa Kaušića, Rektorat Sveučilišta u Zagrebu

Više od dvadeset i pet godina izlaže samostalno i sudjeluje na brojnim žiriranim, skupnim, tematskim izložbama i likovnim simpozijima (domaćim i međunarodnim) gdje se nalaze njena kiparska djela u javnim prostorima te privatnim i javnim umjetničkim zbirkama. Dobitnica je prve nagrade III. Hrvatskog trijenala autoportreta "Identiteti" pod kustoskim odabirom mr. sc. Branke Hlevnjak, galerija Prica, Samobor 2014.

Članica je Hrvatskog društva likovnih umjetnika Zagreb od 1996. god., članica Hrvatske udruge likovnih umjetnika Split od 1998. god. Članica Matice Hrvatske Split od 2009. god., članica Hrvatske zajednice samostalnih umjetnika od 2010. godine.

8.12.2022. – 8.1.2023. Etnografski muzej, Gradnići

NAKLADNIK: MATICA HRVATSKA OGRANAK ČITLUK / KONCEPCIJA IZLOŽBE: DIJANA IVA SESARTIĆ / LIKOVNI POSTAV: DIJANA IVA SESARTIĆ, SURADNICA U POSTAVU MATIJA ŠITUM / KUSTOSKI TEKSTOVI: BRANKO MATULIĆ, VINICIJE B. LUPIS / FOTOGRAFIJA: LUCIJA SESARTIĆ / DIZAJN KATALOGA, PRIPREMA I TISAK: FRAM ZIRAL, MOSTAR / NAKLADA 300

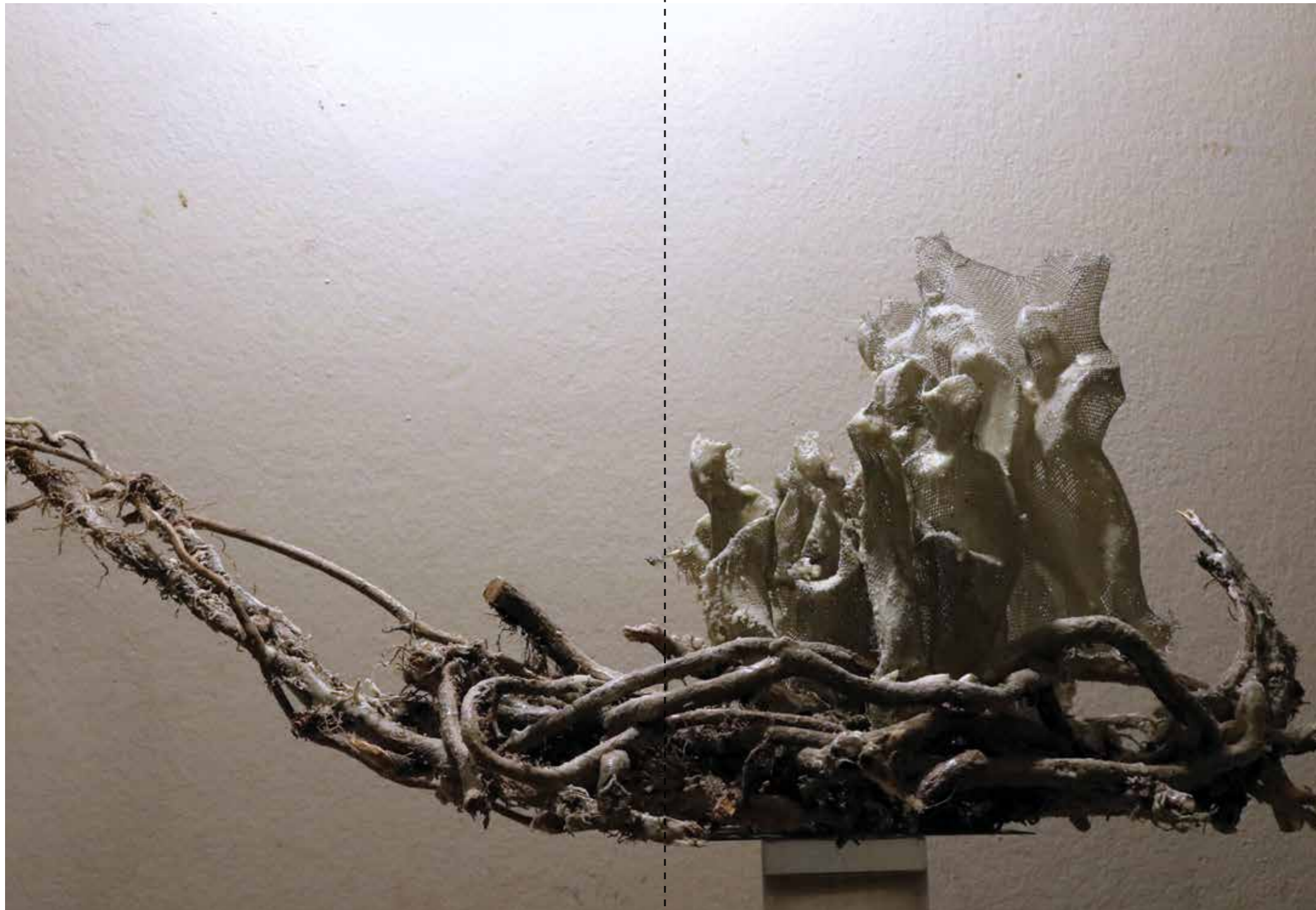
Dijana Iva Sesartić

MIRIS ZEMLJE

HOMMAGE FRA DIDAKU BUNTIĆU

DONUM, 2021. Pocinčana mreža, osušeni dijelovi cvjetova hercegovačke biljke duhan ubrane u Hercegovini (latice, prašnici, plod, stapka sa plodom, sjeme) parafinski i pčelinji vosak, 85 x 67 x 72 cm

MORIENTES TE SALUTANT, PREGOVORI S POGAVAROM ZEMALJSKE VLADE STJEPANOM BARUNOM SARKOTIĆEM, 2022. pocinčana mreža, osušene grane bršljana, vosak, 34 x 83 x 29 cm

prof. dr. sc. Branko Matulić

Umjetnička akademija u Splitu
21. 11. 2022.

Postoje teme iz povijesti hrvatskoga naroda koje su dugo bile, a i danas su zabranjene, tzv. tabu teme. Pri tome lučimo dvije vrste zabrana. Neke su teme toliko istinite da ih je zabranjeno preispitivati i tumačiti, ni slučajno se u njih ne smije sumnjati, a o drugima nije poželjno iznositi istinu, potrebno ih je ignorirati, jednostavno prešutjeti. Jedna od velikih prešućenih tema jest i gladomor hrvatskog naroda u Hercegovini. O ukrajinskom gladomoru se u hrvatskom društvu zna i govori puno više, pogotovo danas u kontekstu ukrajinsko-ruskog rata, nego o hrvatskom gladomoru s kraja Prvog svjetskog rata. Tek rijetki znaju za ulogu fra Didaka Buntića u spašavanju hrvatske djece od izgladnjivanja. Bolne su to teme naše povijesti o kojima točno te nadasve istinito mogu progovoriti znanstvenici, akribičnim iznošenjem činjenica. No, vrlo često znanstvena istina ostane zarobljena, obavijena šutnjom i zanemarena. Oni koji mogu puno bolje doprijeti do šire publike i tako podastrijeti istinu i raširiti je snažno i neumoljivo, jesu upravo umjetnici. Umjetničkim stvaralačkim izričajem lakše je probiti oklop šutnje oko bolnih tema, lakše je doprijeti do ljudskih srdaca jer je umjetnički rukopis, ma kako sadržaj bio težak, mekši, ljudskiji, topliji, emotivniji, a u toliko više i istinit. Akademski kiparica Dijana Iva Sesardić hrabro se uhvatila u koštac sa razbijanjem oklopa šutnje i ignoriranja i u fokus svog kiparskog stvaralaštva stavlja taj strašni događaj iz

povijesti hrvatskog naroda. Samo njoj svojstvenim umjetničkim rukopisom glasno progovara, zbori istinu o događajima u kojima se franjevački red, po tko zna koji put u povijesti hrvatskog hercegovačkog puka, stavio u službu svoga naroda, izbjavajući, ne samo hrvatsku djecu, od pomora glada. Ključna figura u tome bio je „otac sirotinje“ i veliki prosvjetitelj hrvatskog naroda u Hercegovini fra Didak Buntić. Kroz njegovo eterično poprsje kao da i nas zajedno s kiparicom, dohvaća nadahnuće i snaga Duga Svetoga kojom je bio prožet cjelokupni njegov rad, jer bez obučenosti „sile odozgo“, nemoguće je promijeniti svijet. A fra Didak Buntić ga je uspio promijeniti, baš kao što stvaralački izričaj Dijane Ive Sesardić mijenja i naše predodžbe o kiparstvu. Tako ona postiže dvostruki cilj, razbija dva tabua. Iznosi na vidjelo slabo poznatu činjenicu gladomora hrvatskog naroda i to kiparskim rukopisom kojim razbija drugi tabu. O tome kakvo kiparstvo mora biti. Njene prozračne, lebdeće, tek minimalno materijalizirane skulpture, doslovno nas uvode u svijet „eteričnog kiparstva“ i istovremeno nas snažno prožimlju emocijama podsjećajući da osim ovog tvarnog svijeta postoji i nešto onkraj vidljivoga i opipljivoga. Kao da nas zove da se ukrcamo u njenu „lebdeću lađu“ i zajedno s njom i fra Didakom Buntićem otplovimo, ne nekom zemaljskom caru, već Kristu Kralju svega stvorenja.

O blagdanu Gospe od Zdravlja,
21. studenoga 2022.
Branko Matulić

Dr. sc. Vinicije B. Lupis, znanstveni savjetnik

Institut društvenih znanosti Ivo Pilar – područni centar Dubrovnik

Libanonski kršćanski pjesnik Khalil Gibran u svojoj pjesmi *-Moj narod je umirao* svojim krikom progovorio je o fenomenu *Kafno* (izgladnjivanju/gladomoru 1915. – 1918. Libanona) i u njoj veli: „(...)Da sam bio gladan uz svoj gladni narod i proganjan sa svojim progongenim narodom, lakši bi mi bili dani i noći bi mi bile manje crne, jer tko sa svojim narodom dijeli nesreću i bijedu osjeća nebesku utjehu u žrtvovanju i ponosi se sobom jer umire nedužan s nedužnima. Ali, ja nisam sa svojim gladnim i progongenim narodom što ide u procesiji smrti ka slavi žrtvovanja, već ovdje, iza sedam mora, živim u sigurnosti i apatičnome miru. Ja sam ovdje, daleko od nesreće i nesretnika i ne mogu se ničim ponositi, čak ni vlastitim suzama.(...)”. Hercegovački fratar fra Didak Buntić bio je sa svojim narodom u trenutku gladi i potrebe ljudske pomoći. Umjetnica Dijana Iva Sesartić svojim nježnim lirskim rukopisom, u snoviđenjima postmoderne figuracije prisposobila je unutrašnju borbu fra Didaka Buntića, jednog od velikana među hrvatskim humanitarcima. Svojim umjetničkim projektom usudila se potaknuti na likovno oblikovanje hrvatskog Gladomora, istog onog gladomora koji je u ratnim godinama Prvog svjetskog rata pokosio ne samo Hercegovinu, nego i Dalmaciju. Pobjednik Gladomora, posljedica metode komunističkog ruskog sustava u Ukrajini i turskog panturskog nacionalizama u Libanonu, ali i raspada nepravedne raspodjele hrane u Austro-Ugarskoj carevini, jest jedan skromni franjevac i velikan Srca – fra Didak Buntić. Kao pisac ovih redaka, moram istaći kako je Institut u kojem radim pred više godina organizirao znanstveni skup o fra Didaku Buntiću, spasitelju nemoćnih i nejakih ispred ralja gladomora u teškim vremenima Prvog svjetskog rata, kada su očevi te nevine djece umirali po rovovima Galicija i Tirola, za carski sjaj habsburške kuće.

Kako su čudni putevi Gospodnji. Kiparica Sesartić svojom postmodernom figuracijom po-

sve nezavisno je na tragu spomenika gladomoru Libanona 1915. – 1918., suvremenog libanonskog umjetnika Yazana Halwanija, koji ovu tužnu i pogubnu povijesnu epizodu kršćana Libanona predstavlja čeličnim stablom s citatima istaknutih libanonskih suvremenika gladi, kao što su Gebran Khalil Gebran, Tawfik Yousef Awwad, Anbara Salam Al-Khalidi i drugi, koji su listovi na tom stablu. Hercegovački Hrvati koji su *de jure* do 1908. godine bili podanici istog tog krvavog osmanskog sultana Abdul Hamida II., čiji su pretci progonili i provodili genocid nad Hrvatima kroz više stoljeća, a koji je pod upravom Triju paša gladom umorio polovicu libanonskih kršćana i u genocidu gotovo posve zatro: Asirce, Armence i Grke sa svojih stoljetnih ognjišta. Međugorsko mjesto molitve danas u tisućama priziva upravo potomke libanonskih kršćana na hercegovački krš, te svojom posebnim duhovnim zovom i svojim povijesnim iskustvom gladi povezuje dvije katoličke zajednice. Hercegovačko iskustvo gladi, te krvave žrtve brojnih duhovnika i puka koji su žrtvovani poput Jaganjca Božjeg u vrtlogu Drugog svjetskog rata u ovom rafiniranom figuralizmu ima svoju metaforu. Krhkost materije, sumarnost oblika, ali i profinjenost duhovne poruke ovaj likovni rukopis kiparice Sesartić potvrđuje kao iskreni iskaz umjetničke vjere u pobjedu Dobra. Franjevačka karizma, iskrena veza s narodom i bilom njegovih potreba u fra Didaku Buntiću predstavljaju potrebu izvlačenja iz zapretanih stranica hrvatske humanitarne povijesti, na najrafiniraniji način suvremenog likovnog izričaja. Ova izložba umjetnina izrađenih od krhkih tvorevina: hercegovačkih biljaka, kovinske žice i listova duhana, korijenja i vune, potičaj su za promišljanje o jednom originalnome spomeniku ovom franjevačkom humanitarcu, jer glad i poguba rata su Jahači Apokalipse, koje jedino može satrti Ljubav i Dobrota i duhovnik, jedan od potomak aPoverella iz Assisija, poniklih na ljutom hercegovačkom kršu, oporom i tvrdom.

Na Gospu od Zdravlja 2022.
Vinicije B. Lupis